

МИТНА СИСТЕМА. ЇЇ РОЛЬ, СТРУКТУРА, ЗНАЧЕННЯ І ЗАВДАННЯ

Митна система – це єдина загальна система, яка складається з митних органів і спеціалізованих установ і організацій. Основу митних органів становить: митниці, Центральний апарат Державної митної служби України. Регіональні митниці і митні пости.

Митна система була й залишається високоефективним фіскальним механізмом, який відіграє важливу роль у регулюванні економічного розвитку держави та забезпеченні її економічної безпеки. Від якості і своєчасності прийняття рішень у митній сфері залежить ефективність податкової політики в цілому, рівень розвитку міжнародної торгівлі, платіжного балансу держави та збалансованості державних фінансів.

Час функціонування митної системи України можна розділити на два періоди. Перший період – головним завданням стало формування митної системи загалом, становлення цієї системи пов'язане з політичними, економічними та соціальними явищами. Даний період можна характеризувати обґрунтуванням, організацією і становленням ролі митної системи в Україні. До 1992 року система нараховувала 26 митниць, які підпорядковувались союзним органам. А вже у 1992 вже функціонували 65, які підпорядковувались Митному Комітету України. До 1995 р. було сформовано правову базу регулювання митно-тарифних відносин й вироблено організаційну структуру митної системи, до якої входили 8 територіальних управлінь, 79 митниць, 243 митних постів. Другий період – уніфікація національного митного законодавства.

Основне завдання митної системи полягає в забезпеченні узгодженості між фінансовим, інформаційним і товарним потоками. Збудованою схемою перетину кордону, які б задовольняли обидвом сторонам (митним органам і учасникам операцій)

Збільшення кількості суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, підвищення їхньої активності на зовнішньому ринку призвело до необхідності вдосконалення структури митної системи. З 1996 р. було принципово змінено схему управління митним органами. На початку 2000 р. структура митної системи України складалася з центрального апарату, 10 регіональних митниць, 46 митниць, 187 митних постів, 12 спеціалізованих митних установ. Близько 19 тисяч митників забезпечують контроль на 74 автомобільних, 40 морських і річкових, 4 паромних і 36 авіаційних пропускних пунктах. Через ці пункти щоденно перетинають кордон близько 40 тисяч одиниць транспорту і 170 тисяч громадян. За даними Державної Фіскальної служби України за 2017 рік було пропущено транспортних засобів: через морські путі – 0,08 млн. од., через кордони з країнами СНД – 9,21, через авіаційні путі – 0,12 млн. од. Що стосується товару то через кордони з країнами СНД – 85,62 млн. тонн, морськими шляхами – 126,49 млн. тонн а авіаційними шляхами – 0,04 млн. тонн.

Система митних органів України не залишається сталою, а постійно розвивається.

Митні пости створюються у міру необхідності з адміністративно-територіального поділу, географічного розташування району а також на залізничних станціях, аеропортах, морських і річкових портах і на автомагістралях.

Подальша розбудова митної системи України повинна здійснюватися на основі поєднання конструктивного і дескриптивного підходів. Оскільки організаційна структура митних органів уже сформована і при розв'язанні завдань опирається саме на неї.

Глобальна фінансово-економічна криза формує нові виклики і змінює завдання структури митних органів, які ставляться перед ними, що вимагає й відповідної адаптації всіх складових митної системи.

Чинним законодавством митні органи віднесені до воєнізованих органів. Це означає що співробітники цих органів мають право носити засоби індивідуального захисту. У передбачених законом випадках вони можуть застосовуватися ці засоби.

Митна система нашої країни, як і кожної держави, має декілька складових, таких як, компонентну, функціональну й організаційну. Компонентна складова митної служби України включає: ставки, види мита, нетарифні інструменти, 13 митних режимів, митні процедури при переміщенні товарів.

Митна і податкова системи є специфічними сферами життєдіяльності суспільства й наукових досліджень, тому що тут перетинаються інтереси економічної науки і юриспруденції. Але відсутність ефективної співпраці цих частин функціонування митної системи призвела до надмірної зарегульованості юридичної частини, яка негативно впливає на її подальший розвиток

Тож митні органи України здійснюють правоохоронні функції щодо захисту її економічного суверенітету і економічної безпеки, забезпечують захист прав і інтересів громадян. Митні органи виконують функції дізнання у справах про порушення митних правил, мають право застосовувати примус і застосовувати низку правоохоронних процедур.

Список використаних джерел:

1. Бойко В.М. Митна справа України: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.:у 3 т.] – К.: Видавець: Вадим Карпенко, 2006. – 156 с.
2. Войцещук А.Д. Митна справа : навч. посіб.:курс лекцій для студ. навч. закл.:у 3 т./ А.Д. Войцещук(ред.) – К.: Мануфактура, 2006. – 412 с.
3. Митна політика України: науково-популярна література/ П.С. Романюк; Досл. Центр сприяння розвитку малого бізнесу «Венчур». – К., 1994 – 80 с.
4. Митна справа в Україні: збірка / Ред. В.С. Ковальський. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 446 с.
5. Соловков Ю. Митна справа: Слов.-довід.: Навч. посіб. / Державна митна служба України; Академія митної служби України. – Х.: РА, 2003. – 320 с.
6. Шульга М. Митне право України: Навч. посібник. / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2005. – 100с.